

3. HRVATSKI GERONTOLOŠKI I GERIJATRIJSKI KONGRES

s međunarodnim sudjelovanjem

*3rd CROATIAN CONGRESS ON
GERONTOLOGY AND GERIATRICS
with international participation*

*3. KROATISCHE KONGRESS FÜR
GERONTOLOGIE UND GERIATRIE
mit internationaler Beteiligung*

GLAVNI PROGRAM

MAIN PROGRAM • HAUPTPROGRAMM

Opatija, Hrvatska / Croatia
Grand Hotel Adriatic

15.-17. studenoga 2016. / November 15-17, 2016

CROGGERON

ENSURE® PLUS ADVANCE

KLINIČKA PREHRANA ZA BOLESNIKE S MALNUTRICIJOM
I/ILI GUBITKOM MASE, SNAGE I FUNKCIJE MIŠIĆA

CA-HMB*
(1,5G PO PAKIRANJU),
KAO IZVOR HMB-A

stimulira izgradnju proteina
te usporava razgradnju proteina;
potpomaže izgradnju potporne
tjelesne mase, održava snagu i
funkcionalnost mišića ¹⁻⁵

**20G
PROTEINA**
PO PAKIRANJU

prikladno za sva stanja u kojima
postoji povećana potreba za
proteinima ⁶⁻⁷

VITAMIN D
(500 IU PO PAKIRANJU)

potpomaže izgradnju i snagu
mišića ⁸⁻⁹

* kalcijev β-hidroksi β-metilbutirat, metabolit aminokiseline leucina

LITERATURA: 1. Deutz NE et al. Clin Nutr 2013; doi:10.1016/j.clnu.2013.02.11. 2. Wilson GJ et al. Nutr Metab 2008;5:1. 3. Eley HL et al. Am J Physiol Endocrinol Metab 2008;295(6): E1409-1416. 4. Kornasio R et al. Bioclin Biophys Acta 2009;1793(5):755-763. 5. Flakoff P et al. Nutrition 2004;20(5):445-451. 6. Data on file, Abbott Laboratories Ltd, 2013 (BK84). 7. Houston DK et al. Am J Clin Nutr 2008; 87(1):150-155. 8. Bischoff-Ferrari HA et al. BMJ 2009;333:843-846. 9. Bischoff-Ferrari HA et al. Arch Intern Med 2009;169:551-561.

SAMO ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE

Abbott Laboratories d.o.o. | Koranska 2 | 10000 Zagreb | t. 01 23 50 510 | f. 01 24 41 334

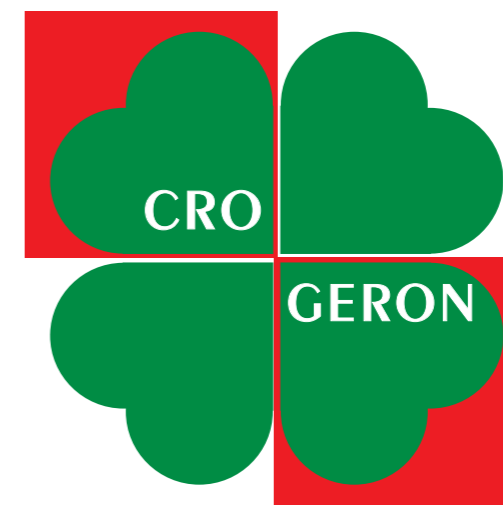
Život u potpunosti

3. HRVATSKI GERONTOLOŠKI I GERIJATRIJSKI KONGRES
s međunarodnim sudjelovanjem

3rd Croatian Congress on Gerontology and Geriatrics
with international participation

3. Kroatische Kongress für Gerontologie und Geriatrie
mit internationaler Beteiligung

15.-17. studenoga 2016.
November 15 -17, 2016
15-17 November 2016

Opatija, Hrvatska / Croatia
Grand Hotel Adriatic

GLAVNI PROGRAM
MAIN PROGRAM
HAUPTPROGRAMM

www.gerontology2016.com
www.stampar.hr/gerontologija

Poštovani i dragi stručnjaci za zaštitu zdravlja starijih osoba,

Profesionalnost i suodgovornost za rješavanje prioriternih gerontoloških i gerijatrijskih problema u zaštiti zdravlja starijih osoba u svakodnevnoj interdisciplinarnoj, zdravstvenoj i socijalnoj te intersektorskoj gerontoško-javnozdravstvenoj djelatnosti, iskazana je iznimno velikim interesom od 232 zaprimljena sažetka na glavne teme **3. hrvatskog gerontološkog i gerijatrijskog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem**. Nužna je učinkovita, dostupna, primjerena i evaluacijska gerontološko - javnozdravstvena i gerijatrijska djelatnost. Zbog toga je iznimno dragocjena edukacijska korisnost ovog gerontološkog i gerijatrijskog kongresa na hrvatskoj, regionalnoj i europskoj razini, poglavito u razmjeni iskustava i primjera uspješne i dobre prakse u zaštiti zdravlja starijih osoba, kako u institucijskoj tako i u izvaninstitucijskoj skrbi za starije uz evaluaciju provedbe i ishoda liječenja te cjelokupne gerontološke rehabilitacije s primjenom geroprofilaktičkih mjera. Proizlazi nužnost trajne edukacije iz gerontologije, gerijatrije i gerijatrijske zdravstvene njege svih stručnjaka interdisciplinarnog gerontološkog tima, koji se bave zaštitom zdravlja starijih.

Glede tog, najljepše zahvaljujemo svim istaknutim znanstvenicima, stručnjacima različitog profila, sudionicima prestižnog 3. hrvatskog gerontološkog i gerijatrijskog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem, na njihovoj značajnoj potpori znanstvenih disciplina razvoja gerontologije i gerijatrije. Osobito zahvaljujemo na prijedlozima programskih rješenja primjene znanstvenih spoznaja u svakodnevnoj gerontološkoj praksi, unaprjeđenja zaštite zdravlja i zdravstvene te socijalne skrbi starijih osoba.

S osobitim poštovanjem,

doc. dr. sc. Spomenka Tomek-Roksandić, prim. dr. med.
Predsjednica Kongresa

Dear experts in health care of the elderly,

Professionalism and shared responsibility in solving urgent gerontological and geriatric problems in health care for the elderly in everyday interdisciplinary, health, social and intersectional gerontological and public health care are evident from the exceptionally huge interest and 232 submitted abstracts for the main topics of the **3rd Croatian Congress on Gerontology and Geriatrics with international participation**. An efficient, accessible, appropriate and evaluating gerontological, public health and geriatrics activity is required. Therefore, the educational usefulness of the this gerontological and geriatric congress is extremely valuable on the local, regional and European levels, especially in the exchange of experience and examples of successful and good practices in health care of the elderly, both in institutional and non institutional care of the elderly with the evaluation of implementation and outcomes of treatment and overall gerontological rehabilitation with the application of gerontoprophylactic measures. What arises from this is the necessity of continuous education in gerontology, geriatrics and geriatric health care of all professionals within the interdisciplinary gerontology team who are involved in the health care of the elderly.

Based on this, we kindly thank all distinguished scientists, experts of different profiles, and the participants of the prestigious 3rd Croatian Congress on Gerontology and Geriatrics with international participation for their considerable support of scientific disciplines that contribute to the development of gerontology and geriatrics. We are particularly thankful for suggestions on software solutions for application of scientific knowledge in everyday gerontological practice, improving the protection of health, health care and welfare of the elderly.

Truly yours,

Assist. Professor Spomenka Tomek-Roksandić, MD, DSc, Primarius
Congress President

Sehr geehrte Experten für den Gesundheitsschutz von älteren Personen!

Professionalität und Mitverantwortung zur Lösung von vorrangigen gerontologischen und geriatrischen Problemen in dem Gesundheitsschutz von älteren Personen in der täglichen interdisziplinären, gesundheitlichen, sozialen und innerhalb des Sektors befindlichen gerontologisch - öffentlichkeitsgesundheitlichen Tätigkeit wurde ein außerordentlich großes Interesse mit 232 erhaltenen Zusammenfassungen für die Hauptthemen des **3. kroatischen gerontologischen und geriatrischen Kongresses mit einer internationalen Teilnahme** aufgewiesen. Eine effiziente, zugängliche, angemessene und evaluierend gerontologisch – öffentlichkeitsgesundheitliche und geriatrische Tätigkeit ist notwendig. Deshalb ist der edukative Nutzen dieses gerontologischen und geriatrischen Kongresses auf kroatischer, regionaler und europäischer Ebene, vor allem beim Austausch von Erfahrungen und des Beispiels einer erfolgreichen und guten Praxis in dem Gesundheitsschutz von älteren Personen, wie in der institutionellen als auch außerinstitutionellen Fürsorge für Ältere, neben der Evaluation der Durchführung und des Heilungsausgangs sowie der gesamten gerontologischen Rehabilitation, unter Anwendung von geroprophylaktischen Maßnahmen, außerordentlich wertvoll. Es geht die Notwendigkeit einer dauerhaften Edukation aus der Gerontologie, Geriatrie und der geriatrischen Krankenpflege aller Experten des interdisziplinären gerontologischen Teams, die sich mit dem Gesundheitsschutz von älteren Personen befassen, hervor.

Diesbezüglich möchten wir uns ganz herzlich bei allen hervorragenden Wissenschaftlern, Experten verschiedenen Profils, Teilnehmern des prestigeträchtigen 3. kroatischen gerontologischen und geriatrischen Kongresses mit internationaler Teilnahme für ihre bedeutende Unterstützung wissenschaftlicher Entwicklungsdisziplinen der Gerontologie- und Geriatrieentwicklung bedanken. Wir möchten uns besonders für die Vorschläge der Programmlösungen der Anwendung von wissenschaftlichen Erkenntnissen in der täglichen gerontologischen Praxis, der Verbesserung des Gesundheitsschutzes und der Gesundheits-, und Sozialfürsorge von älteren Personen bedanken!

Hochachtungsvoll

Assist. Professor Spomenka Tomek-Roksandić, MD, DSc, Primarius
Präsidentin des Kongresses

ORGANIZATORI / ORGANIZERS

- Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko društvo za gerontologiju i gerijatriju
(Predsjednik: akademik Zijad Duraković)
Croatian Medical Association, Croatian Society for Gerontology and Geriatrics
(President: academician Zijad Duraković)
- Referentni centar Ministarstva zdravstva RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
Referral Center of the Ministry of Health of the Republic of Croatia for Health Care of the Elderly, "Dr Andrija Štampar" Teaching Institute of Public Health
- Gradski ured za zdravstvo Grada Zagreba
City Office for Health of the City of Zagreb
- Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba
City Office for Social Protection and People with Disabilities of the City of Zagreb
- Razred za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Department of Medical Sciences, Croatian Academy of Sciences and Arts
- Sveučilište u Zagrebu
University of Zagreb

VISOKO POKROVITELJSTVO / UNDER THE HIGH AUSPICES OF

Kolinda Grabar Kitarović

Predsjednica Republike Hrvatske / *President of the Republic of Croatia*

GENERALNI POKROVITELJ / UNDER THE GENERAL AUSPICES OF

Milan Bandić

Gradonačelnik Grada Zagreba / *City of Zagreb Mayor*

POKROVITELJI / UNDER THE AUSPICES OF

- Ministarstvo zdravstva RH
Ministry of Health of the Republic of Croatia
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku RH
Ministry of Demographics, Family, Youth and Social Policy of the Republic of Croatia
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH
Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia
- Ured Svjetske zdravstvene organizacije u Republici Hrvatskoj
The World Health Organization Head of the Country Office

MEDIJSKI POKROVITELJ / MEDIA COVERAGE

MEDIX

Specijalizirani medicinski dvomjesečnik / *Specialized medical bimonthly magazine*

PREDSJEDNICA KONGRESA / CONGRESS PRESIDENT**Spomenka Tomek-Roksandić****KONGRESNI ODBOR / CONGRESS COMMITTEE**

Predsjednik / *President*: **Zvonimir Šostar**
 Rizničar / *Treasurer*: **Josip Čulig**
 Tajnici / *Secretaries*: **Marija Kušan Jukić**
Tajana Pavić
Nada Tomasović Mrčela

Članovi / Members: (abecednim redoslijedom / in alphabetical order)

Slavko Antolić	Mario Kasović	Ivana Popek
Tomislav Benjak	Boris Klaić	Edina Pulić
Ljiljana Broz	Nataša Klepac	Ana Puljak
Antun Cvek	Ivana Klinar	Mario Ravić
Bruno Cvetković	Branko Kolarić	Gzim Redžepi
Goran Čerkez	Miroslav Kopjar-Butorac	Branislava Resanović
Ivan Čipin	Dunja Kuliš	Matija Rimac
Sandra Ćurić	Suzana Kumbrija	Tanja Rudež
Tatjana Dalić	Alma Kunst	Snježana Schuster
Jasminka Despot Lučanin	Marija Kušan Jukić	Luca Slišković
Ana Deucht	Dunja Lapov	Dunja Skoko Poljak
Jasminka Dlesk-Božić	Veronika Laušin	Šime Smolić
Mirjana Dumančić	Goran Lazić	Ankica Smoljanović
Zijad Duraković	Marica Lukić	Mirsad Srebreniković
Dunja Durut-Beslač	Mate Ljubičić	Ranko Stevanović
Višnja Fortuna	Marijana Ljubić	Tatjana Škarić-Jurić
Aleksandra Funes	Manuela Maltarić	Slavica Šepec
Romana Galić	Zoran Maravić	Vesna Širanović
Slavica Garić	Miodrag Marjanović	Zlatica Štrban-Štok
Marijan Gjukić	Joško Mitrović	Ivana Šučur
Helena Glibotić-Kresina	Andrea Miškulin	Hrvoje Šušković
Trpimir Goluža	Stela Mravak	Željko Tanjić
Mate Granić	Boban Mugoša	Spomenka Tomek-Roksandić
Zoran Grgić	Zdenka Ninić	Branimir Tomić
Miroslav Hanževački	Dubravka Ograjšek-Škunca	Jasna Tucak
Suzana Hlatki Matijević	Gojko Ostojić	Maja Vajagić
Anita Hrstić	Tajana Pavić	Janko Vodopija
Mirjana Huić	Marija Pederin	Donatella Verbanec
Dragan Ilić	Marija Penava-Šimac	Sonja Vrban
Nikolina Jukić Peladić	Goran Perko	Ljiljana Vrbić
Snježana Jurišić	Dubravka Pezelj Duliba	Inga Vučica
Ljiljana Kaliterna-Lipovčan	Hrvoje Pezo	Danijela Zec-Lazarić
Krešimir Kalman	Mladen Pokrajčić	Mara Županić
Štefica Karačić	Marina Polić-Vižintin	

ZNANSTVENI ODBOR / SCIENTIFIC COMMITTEE Predsjednik / *President*: **Zvonko Kusić****Članovi / Members:** (abecednim redoslijedom / in alphabetical order)

Milan Ambrož	Željko Krznarić	Slavena Radovanović
Šime Anđelinović	Slavko Kulić	Aleksandar Racz
Tome Antičić	Marina Kuzman	Željko Reiner
Nenad Ban	Jasna Lipozenčić	Ivica Rubelj
Nenad Bogdanović	Damir Lučanin	Pavle Rudan
Damir Boras	Mate Ljubičić	Silvija Rusac
Jasna Bošnjir	Neven Ljubičić	Nina Smolej-Narančić
Jadranka Božikov	Ratko Mađarević	Mladen Smoljanović
Hrvoje Brkić	Dušanka Matijević	Zdenko Stanec
Josip Čulig	Marica Medić-Šarić	Ana Stavljenić-Rukavina
Adnan Ćatović	Ninoslav Mimica	Goran Šimić
Mladen Davidović	Marijeta Mišigoj-Duraković	Velimir Šimunić
Zijad Duraković	Mladen Mlinarević	Mirna Šitum
Marko Duvnjak	Jadranka Morović Vergles	Ana Štambuk
Aleksandar Džakula	Dario Nakić	Danijela Štimac
Ivan Đikić	Stjepan Orešković	Željko Tanjić
Damir Eljuga	Paolo Orlandoni	Nada Tomasović Mrčela
Nikica Gabrić	Marija Ovsen	Spomenka Tomek-Roksandić
Dubravko Habek	Gordana Pavleković	Ludvik Toplak
Damir Ježek	Duško Pavlović	Zmago Turk
Ljubo Jurčić	Davor Pavuna	Siniša Varga
Antoinette Kaić-Rak	Marko Pećina	Mladen Vedriš
Sonja Kalauz	Vladimir Petrović	Branko Vitale
Damir Knjaz	Valentin Pozaić	Jasmina Vraneš
Branko Kolarić	Dragan Primorac	Darija Vranešić Bender
Franjo Komarica	Ivanka Radman	
Mirko Koršić	Miroslav Radman	

TAJNIŠTVO / SECRETARIAT

Referentni centar Ministarstva zdravstva RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
Referral Center of the Ministry of Health of the Republic of Croatia for Health Care of the Elderly, “Dr Andrija Štampar” Teaching Institute of Public Health

Tajništvo / Secretariat: Marica Lukić, Manuela Maltarić, Stela Mravak, Katharina Lovrić, Dalma Sajko, Sanja Meštrić, Goran Perko, Ivana Popek, Nada Tomasović Mrčela

Mirogojska 16, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Tel. / Phone: + 385 1 4696 164

E-mail: marica.lukic@stampar.hr
stela.mravak@stampar.hr

GLAVNI PROGRAM

MAIN PROGRAM / HAUPTPROGRAMM

1. dan, UTORAK, 15. studeni 2016.

Day 1, TUESDAY, November 15, 2016 / Tag 1, DIENSTAG, 15. November 2016

Grand Hotel Adriatic, kongresni prostor / Congress Area / Kongress Platz

07:30 - 19:00

Registracija sudionika / Registration / Registrierung

09:50 - 09:59

Gerontokineziološki ples Maksimirskih mažoretkinja
(prosječna dob 81,5 godina), Dom za starije i nemoćne osobe Maksimir

10:00 - 10:20

Otvaranje Kongresa s uvodnim riječima:

- predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / predsjednik Znanstvenog odbora
- Gradonačelnik Grada Zagreba
- Ministar zdravstva RH, Ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku RH, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Uprava za rad i socijalno partnerstvo, Ministar znanosti i obrazovanja RH, Ured Svjetske zdravstvene organizacije u Republici Hrvatskoj, predstavnici strukovnih komora
- Predsjednica Republike Hrvatske

Opening Ceremony with Opening Speeches:

- *President of the Croatian Academy of Sciences and Arts and Scientific Committee President*
- *City of Zagreb Mayor*
- *Representatives: Ministry of Health, Ministry of Demographics, Family, Youth and Social Policy, Ministry of Labour and Pension System, Administration of Labour and Social Partnership, Ministry of Science and Education, The World Health Organization Head of the Country Office, representatives of professional chambers*
- *President of the Republic of Croatia*

Eröffnungsansprachen:

- *Der Vertreter der Kroatischen Akademie der Wissenschaften und Künste und Vorsitzender des Wissenschaftlichen Ausschusse*
- *Bürgermeister von Zagreb*
- *Des Ministeriums für Gesundheit und soziale Fürsorge, Des Ministeriums für Wissenschaft, Bildung und Sport, Des Ministeriums für Wirtschaft, Arbeit und Unternehmerschaft, Des Ministeriums für Familie, Veteranen und Generationensolidarität, Magistrat der Stadt Zagreb, Kroatische Akademie der medizinischen Wissenschaften, Kroatischer Ärztenbund, Kroatische Ärztekammer, Kroatische Krankenschwesterkammer, Medizinuniversitäten Zagreb, Medizinuniversitäten Rijeka*
- *Präsident der Republik Kroatien*

Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:
Tomek-Roksandić S, Duraković Z, Šostar Z

10:20 - 10:35

Pavuna Davor: Najnoviji uvidi iz fizike: Kako živjeti (zasad) 125 godina?!
Švicarski Federalni Institut za Tehnologiju

10:36 - 10:51

Duraković Zijad: Kako i zašto čovjek stari - izazovi našeg vremena
Hrvatsko društvo za gerontologiju i gerijatriju HLZ-a

10:52 - 11:02

Tomek-Roksandić Spomenka: Zaštita zdravlja starijih osoba u Hrvatskoj - sadašnjost i budućnost / *Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“*

11:03 - 11:18

Gabrić Nikica: Gerontologija, gerijatrija i privatno zdravstvo
Specijalna bolnica za oftalmologiju Svjetlost

11:19 - 11:31

Pogorilić Sani: Demografski izazovi održivosti budućnosti
Inovativna zdravstvena inicijativa, Zagreb, Hrvatska / Bruxelles

11:32 - 11:46

Radman I: Novi švicarski zakon o zaštiti odraslih osoba
Gemeinschaftspraxis für Psychiatrie und Psychotherapie, Uster/ Zürich, Švicarska

11:47 - 12:01

Reiner Željko: Nove spoznaje o čimbenicima rizika za aterosklerozu u starijih osoba / *KBC Zagreb, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*

12:02 - 12:14

Demarin V: Moždani udar u gerijatriji
Međunarodni institut za zdravlje mozga

12:15 - 12:27

Paladino Josip: Neurokirurgija u starijoj životnoj dobi
KBC Zagreb, Klinika za neurokirurgiju

12:28 - 12:40

Varvodić Josip, Sutlić Željko: Cardiac Surgery in elderly patients / *KB Dubrava*

12:41 - 12:53

Šimunić Velimir: Današnji pristup menopauzi i hormonskom liječenju
Medicinski fakultet Zagreb

12:54 - 13:06

Štulhofer Aleksandar: Što (ne) znamo o starenju i seksualnosti? Pregled istraživanja / *Filozofski fakultet Zagreb*

13:07 - 13:19

Stavljenić-Rukavina A: Kvaliteta integrirane skrbi osoba starije dobi
Libertas međunarodno sveučilište Zagreb

13:20 - 13:30

Blažević Miroslav Ćiro: Empirijska životna pravila za aktivno zdravo starenje

Uvodna riječ glavnog sponzora / General sponsor welcome address
Begrüßungsrede der Hauptsponsor

13:30 - 14:20

Zajednički buffet ručak / Get Together Lunch - Buffet
Gemeinsames Mittagessen - warmes Büfett

	Moderatori / Chairpersons / Moderatoren: Tomek-Roksandić S, Duraković Z, Šostar Z	
14:30 - 14:37	Hofer S, Vlašić V: Interdisziplinäre Gerontologie in Graz <i>Interdisciplinarni studij gerontologije u Grazu</i>	
14:38 - 14:45	Tomek-Roksandić S: Interdisciplinarnan gerontološki pristup u zaštiti zdravlja starijih osoba / <i>Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“</i>	
14:46 - 14:53	Kolarić B: Gerijatrija medicinska specijalizacija po UEMS-u i u Hrvatskoj <i>Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“</i>	
14:54 - 15:01	Radman I: Značenje bioetičkih načela u donošenju etičkih odluka u medicini <i>Gemeinschaftspraxis für Psychiatrie und Psychotherapie, Uster/Zürich, Švicarska</i>	
15:02 - 15:09	Šitum M: Briga o zdravlju starijih osoba u zdravstvenom sustavu lokalne zajednice - Grad Zagreb / <i>Gradski ured za zdravstvo, Grad Zagreb</i>	
15:10 - 15:17	Rubelj I: Modulation of skin homeostasis and regeneration - a novel approach <i>Ruđer Bošković Institute</i>	
15:18 - 15:25	Fortuna V: Resursi lokalne zajednice u skrbi za starije osobe <i>Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Grad Zagreb</i>	
15:26 - 15:33	Tomek-Roksandić S: Što je centar za gerontologiju zavoda za javno zdravstvo, a što gerontološki centar u skrbi za starije? <i>Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“</i>	
15:34 - 15:45	Vedriš M: Silver economy / <i>Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i>	
15:46 - 15:53	Dželetović Milošević I: Kancelarija za zdravlje starih - javnozdravstveni odgovor na demografski izazov starenja <i>Gradski zavod za javno zdravlje, Beograd</i>	
15:54 - 16:01	Pavleковиć G: Interdisciplinarni Sveučilišni poslijediplomski studij iz Gerontologije / <i>Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Medicinski fakultet Zagreb</i>	
16:02 - 16:09	Mimica N: Alzheimerova bolest i dugovječnost - kako to pomiriti <i>Klinika za psihijatriju Vrapče, Medicinski fakultet Zagreb</i>	
16:10 - 16:17	Rusac S: Geroprofilaksa i prepoznavanje nasilja nad starijima u zaštiti zdravlja starijih / <i>Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i>	

16:18 - 16:50

Stanka za kavu ili čaj, izložba i obilazak postera
Coffee or Tea Break, Exhibition and Poster Presentation
Kaffe oder Teepause, Ausstellung und Posterpräsentation

Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:
Kolarić B, Radman I, Čatović A

16:51 - 16:58

Čatović Adnan: Gerontostomatološke potrebe i stvarnosti
Stomatološki fakultet Sveučilište Zagreb

16:59 - 17:06

Glibotić Kresina H: Izazovi javnog zdravstva u gerontostomatologiji
Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

17:07 - 17:14

Klaić B: Oralno zdravlje treće životne dobi / *Stomatološka poliklinika Zagreb*

17:15 - 17:22

Džambas Lj: Geronto protetička sanacija intraoralnim post- resekcionim
zubnim protezama pacijenata trećeg životnog doba / *Medicinski fakultet
Klinika za stomatologiju Vojvodine Novi Sad, Srbija*

17:23 - 17:30

Geštakovski D: Učestalost stomatoloških zahvata tijekom kućnih posjeta
starijim osobama u Gradu Zagrebu
Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

17:31 - 17:38

Kuliš D: Parodontitis i utjecaj prehrane na parodont u starijoj dobi
Stomatološka poliklinika Zagreb

17:39 - 17:46

Klemencić M: Prednosti primjene tehnike strojne obrade kanala u liječenju
trokorjenih zubi pacijenata treće životne dobi
Stomatološka poliklinika Zagreb

17:47 - 17:54

Čulig J: Adherencija prema propisanoj medikaciji u liječenju kroničnih
bolesnika / *Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“*

17:55 - 18:15

Rasprava / Discussion / Diskussion

18:16 - 19:00

Ebling Z, Duraković Z, Tomek-Roksandić S, Mimica N, Kušan Jukić M, Raič A:
Alzheimerova bolest i druge demencije - rano otkrivanje i
zaštita zdravlja - *prva promocija udžbenika Sveučilišta u Zagrebu*
(nakon promocije domjenak zdrave hrane)

19:00 - 20:30

Večera u osobnoj organizaciji
Dinner in own arrangement
Abendessen in der persönlichen Organisation

20:30 - 22:00

Prikazivanje filma „**Pripravnik**“ (2015.) u kongresnoj dvorani (slobodan ulaz)
Projection of the movie „The Intern“ (2015) in the congress hall (free entrance)
Režija / *Director:* Nancy Meyers, uloge / *cast:* Robert De Niro, Anne Hathaway

2. dan, SRIJEDA, 16. studeni 2016.

Day 2, WEDNESDAY, November 16, 2016 / Tag 2, MITTWOCH, 16. November 2016

Grand Hotel Adriatic, kongresni prostor / Congress Area / Kongress Platz

08:00 - 19:00

Registracija sudionika / Registration / Registrierung**Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:****Kolarić B, Radman I, Krznarić Ž**

09:00 - 09:15

Petrović Mirko: Kako do odgovarajuće farmakoterapije kod starijih pacijenata? / *Katedra za Internu medicinu, Univerzitet u Gentu, Gent, Belgija*

09:16 - 09:23

Huić M: Integrated care: Why is SELFIE Project so important? *Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Zagreb*

09:24 - 09:31

Durut-Beslač D: Gdje započinje GeroS/CEZIH? *Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje*

09:32 - 09:39

Mravak S: Informatizacija gerontološke djelatnosti putem GeroS-a/CEZIH *Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“*

09:40 - 09:47

Balenović A: Digitalne tehnologije u službi aktivnog i zdravog starenja - od GeroS-a/CEZIH do europskog partnerstva „Grad Zagreb“ / *Dom zdravlja Zagreb Centar*

09:48 - 09:55

Cerovečki-Nekić V: Glavna uloga tima specijaliste opće / obiteljske medicine u zdravstvenoj skrbi za starije / *Katedra za obiteljsku medicinu, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Dom zdravlja Zagreb - Centar*

09:56 - 10:03

Penava Šimac M: Starije osobe u sustavu socijalne skrbi *Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*

10:04 - 10:19

Krznarić Željko: Gerontofuturizam i klinička prehrana *Odjel za kliničku prehranu, KBC Zagreb*

10:20 - 10:33

Vranešić Bender D: Ključni nutrijenti u gerontologiji i značaj D vitamina *KBC Zagreb, Odjel za kliničku prehranu*

10:34 - 10:47

Pavić T: Nutritional risk screening is necessity for elderly patients at hospital admission / *KBC Sestre milosrdnice, Zagreb*

10:48 - 10:55

Šundov Z: Pokazatelji pothranjenosti i potreba nutritivne potpore u osoba starije dobi / *KBC Split*

10:56 - 11:03

Bošnjir J: Odlučivanje o kreiranju pravilne prehrane starijih osoba na temelju rizika / *Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“*

11:04 - 11:11

Smolej Narančić N: Rezilijencija u dubokoj starosti: pokazatelji dobiveni u domovima za starije osobe / *Institut za antropološka istraživanja Zagreb*

11:12 - 11:40

Stanka za kavu ili čaj, izložba i obilazak postera
Coffee or Tea Break, Exhibition and Poster Presentation
Kaffe oder Teepause, Ausstellung und Posterpräsentation**Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:**
Rusac S, Fortuna V, Karačić Š

11:41 - 11:48

Grozdanić V: Prisilna hospitalizacija osoba s duševnim smetnjama starije životne dobi / *Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci*

11:49 - 11:56

Škarić Jurić T: Indikatori biološke dobi u institucionaliziranih osoba duboke starosti Grada Zagreba - preliminarni rezultati *Institut za antropološka istraživanja Zagreb*

11:57 - 12:04

Karačić Š: Dugovječnost: izazov u pružanju socijalnih usluga *Dom za starije osobe Centar*

12:05 - 12:12

Orlić M: Struktura zahtjeva za smještaj korisnika u domu za starije osobe - izazovi i rješenja / *Dom za starije osobe Peščenica*

12:13 - 12:20

Tomasović Mrčela N: Program mjera primarne, sekundarne, tercijarne i kvartarne prevencije za starije osobe *Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“*

12:21 - 12:28

Mikšić Š: Socijalna podrška kod osoba starije životne dobi *Sveučilište u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek*

12:29 - 12:36

Neuberg M: Metodološki pristup procjeni utjecaja rizičnih čimbenika na zanemarivanje i zlostavljanje osoba starije životne dobi u institucijama *Odjel za biomedicinske znanosti, Sveučilišni centar Varaždin, Sveučilište Sjever*

12:37 - 12:44

Ljubić M: Kvaliteta života starijih osoba u instituciji oboljelih od demencije *Dom za starije Trnje*

12:45 - 12:52

Pavičić S: Kvaliteta života dugotrajno ležećih korisnika *Dom za starije osobe Maksimir*

12:53 - 13:00

Županić M: Volontiranje starijih osoba u prevenciji socijalne isključenosti *Zdravstveno veleučilište Zagreb*

13:01 - 13:19

Rasprava / Discussion / Diskussion

13:20 - 14:20	Zajednički buffet ručak <i>Get Together Lunch - Buffet</i> <i>Gemeinsames Mittagessen - warmes Büfett</i>	15:59 - 16:06	Mrvoljak R: Gerijatrijski pacijent u središtu zbivanja zdravstvene njege u kući <i>Ustanova za zdravstvenu njegu u kući, Zagreb</i>
13:20 - 14:20	Izložba i obilazak postera <i>Exhibition and Poster Presentation</i> <i>Ausstellung und Posterpräsentation</i>	16:07 - 16:14	Lorber M: Oral care of the elderly in nursing homes <i>University of Maribor Faculty of Health Sciences, Maribor, Slovenia</i>
	Moderatori / Chairpersons / Moderatoren: Cerovečki-Nekić V, Vrban I, Radovanović S	16:15 - 16:22	Forto JS: Promjene oralne sluznice kod starije životne dobi <i>Stomatološka poliklinika Zagreb</i>
14:31 - 14:38	Bogdanović N: Alzheimerova bolest - neriješen gerijatrijski problem <i>University Hospital Oslo, Norway</i>	16:23 - 16:30	Matijaščić A: Uloga gerontostomatološke sestre u oralnoj higijeni <i>Stomatološka poliklinika Zagreb</i>
14:39 - 14:46	Barić N: New knowledge about Alzheimer's disease <i>Privatna ordinacija opće medicine dr. Nikola Barić, Labin</i>	16:31 - 16:53	Rasprava / Discussion / Diskussion
14:47 - 14:54	Fištrek M: Komorbiditet gerijatrijskog bolesnika / <i>Opća bolnica Varaždin</i>	16:54 - 17:24	Stanka za kavu ili čaj, izložba i obilazak postera <i>Coffee or Tea Break, Exhibition and Poster Presentation</i> <i>Kaffe oder Teepause, Ausstellung und Posterpräsentation</i>
14:55 - 15:02	Vrban S: Europski okvir temeljnih kompetencija za djelatnike iz područja zdravstvene i socijalne skrbi u radu sa starijim osobama <i>Pučko otvoreno učilište Zagreb</i>		Moderatori / Chairpersons / Moderatoren: Benjak T, Kolarić B, Perko G
15:03 - 15:10	Tomasović Mrčela N: Specifične zdravstvene mjere i postupci tima doktora specijaliste opće/obiteljske medicine u domu za starije osobe <i>Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“</i>	17:25 - 17:32	Gjurić M: Inovativna rješenja za naglušost u starijoj dobi <i>Poliklinika Sinteza Zagreb</i>
15:11 - 15:18	Kalauz S: Mjesto gerijatrijske zdravstvene njege u kurikulumima - u sustavu obrazovanja medicinskih sestara u Hrvatskoj / <i>Sveučilište Sjever, Varaždin</i>	17:33 - 17:40	Orešković S: The lonely crowd, indeed / <i>Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar, Medicinski fakultet Sveučilište u Zagrebu</i>
15:19 - 15:26	Lukić M: Značenje programa četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i kategorijskim postupnikom u domu za starije osobe / <i>Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“</i>	17:41 - 17:48	Stoiser E: Gerijatrijski bolesnik u Grazu - sadašnja situacija i izgledi <i>Der Geriatriche Patient in Graz - Ist Situation und Ausblick</i>
15:27 - 15:34	Garić S: Sestrinska dokumentacija četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege - povijesni prikaz, rezultati, očekivanja / <i>Dom za starije osobe Centar, Zagreb</i>	17:49 - 18:10	Rasprava / Discussion / Diskussion
15:35 - 15:42	Mihovilić D: Održivost investicijskog plana i programa izgradnje doma za starije i gerontološkog centra / <i>CET, Rijeka</i>	18:11 - 18:59	Šostar Z, Stavljenić Rukavina A, Tomek-Roksandić S, Benjak T, Kolarić B: Gerontološkojavnozdravstveni pokazatelji zaštite zdravlja starijih osoba u Hrvatskoj i Gradu Zagrebu (2014. - 2016. g. / popisna 2011. g.) / <i>prva promocija 10. gerontološke knjige RC MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba</i>
15:43 - 15:50	Vidović M: Organizacija gerijatrijske zdravstvene njege u domovima za starije <i>Dom za starije osobe Sveti Josip</i>	19:00 - 20:30	Večera u osobnoj organizaciji <i>Dinner in own arrangement / Abendessen in der persönlichen Organisation</i>
15:51 - 15:58	Šatorić V: Sudjelovanje patronažne sestre u procesu planiranja i praćenja zdravstvene njege u kući korisnika / <i>Dom zdravlja PGŽ, Rijeka</i>	20:30 - 21:15	Kazališna predstava Teatra Rugantino „ Život je čudo “ u kongresnoj dvorani (slobodan ulaz) <i>Theatre Show „Life is a miracle“ by Theatre Rugantino in the congress hall (free entrance)</i> Tekst / <i>Written by:</i> Ivica Ivanišević, uloga / <i>cast:</i> Siniša Popović
		21:30 - 22:30	Zajedničko druženje uz koktel / Get together cocktail

3. dan, ČETVRTAK, 17. studeni 2016.

Day 3, THURSDAY, November 17, 2016 / Tag 3, ONNERSTAG, 17. November 2016

Grand Hotel Adriatic, kongresni prostor / Congress Area / Kongress Platz

08:00 - 18:00

Registracija sudionika / Registration / Registrierung**Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:****Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Šostar Z**

09:00 - 09:07

Stevanović R: Javnozdravstveni aspekti starenja
Hrvatski zavod za javno zdravstvo

09:08 - 09:15

Štimac Grbić D: Hrvatski nacionalni program promicanja zdravlja - živjeti zdravo u starijoj dobi / *Hrvatski zavod za javno zdravstvo*

09:16 - 09:23

Trošelj M: Registar (umirovljenih) zdravstvenih djelatnika
Hrvatski zavod za javno zdravstvo

09:24 - 09:31

Sorta-Bilajac Turina I: Pobol i pomor od bolesti srca i krvožilja osoba treće životne dobi u PGŽ u razdoblju 2007. - 2015. godine u odnosu na preventivne javnozdravstvene aktivnosti projekta „Zdrava županija“
Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Rijeka

09:32 - 09:39

Kosanović Ličina ML: Zarazne bolesti u osoba starijih od 60 godina na području Grada Zagreba - javnozdravstveni prioritet ili ne?
Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

09:40 - 09:47

Matica B: Etiološki uzročnici akutnog proljeva u starijih ljudi na području Grada Zagreba u 2015. godini
Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

09:48 - 09:55

Janković S: Suicidi u osoba starijih od 60 godina u Primorsko-goranskoj županiji u razdoblju od 1995. do 2015. godine
Nastavni zavod za javno zdravstvo primorsko-goranske županije, Rijeka

09:56 - 10:03

Krnić D: Rizici primjene lijekova u osoba starije životne dobi - iskustvo Agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)
Agencija za lijekove i medicinske proizvode Republike Hrvatske

10:04 - 10:11

Mimica Matanović S: Novi protokol za procjenu propisivanja lijekova u starijih osoba / *Katedra za obiteljsku medicinu, Medicinski fakultet Rijeka*

10:12 - 10:19

Fehir Šola K: Primjena potencijalno neprikladnih lijekova u osoba starije životne dobi smještenih u domu za starije i nemoćne „Sv. Kamilo de Lellis“
ZU Ljekarna Bjelovar

10:20 - 10:27

Bago M: Interakcije hrane i lijekova kod starijih osoba
Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

10:28 - 10:35

Ivanišević G: Prirodni ljekoviti činitelji u gerijatriji
Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, Zagreb

10:36 - 10:43

Borovečki A: Etički aspekti zaštite zdravlja starijih osoba
Medicinski fakultet u Zagrebu, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

10:44 - 11:15

Stanka za kavu ili čaj, izložba i obilazak postera
Coffee or Tea Break, Exhibition and Poster Presentation
Kaffe oder Teepause, Ausstellung und Posterpräsentation**Moderatori / Chairpersons / Moderatoren:****Rimac M, Mišigoj-Duraković M, Smoljanović M**

11:16 - 11:23

Mišigoj-Duraković M: Stalnost tjelesne aktivnosti i vježbanja u osoba starije životne dobi / *Katedra za medicinu sporta i vježbanja, Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska*

11:24 - 11:31

Maček Z: Potrebe za edukacijom fizioterapeuta u gerontologiji
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske toplice

11:32 - 11:39

Vlak T: Važnost geronto-rehabilitacije za brži oporavak i bolju kvalitetu života / *KBC Split*

11:40 - 11:47

Telebuh M: Razina kvalitete života starijih osoba uključenih u fizioterapijsku skrb / *Zdravstveno veleučilište Zagreb*

11:48 - 11:55

Stričević J: Ergonomski pristup starostniku
University of Maribor Faculty of Health Sciences, Slovenija

11:56 - 12:03

Pezelj Duliba D: Prava i posebnosti starijih osiguranih osoba unutar sustava obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

12:04 - 12:11

Šekerija M: Pojavnost malignih bolesti u starijoj životnoj dobi
Hrvatski zavod za javno zdravstvo

12:12 - 12:19

Rimac M: Uloga primarne zdravstvene zaštite u palijativnoj medicini za gerijatrijskog pacijenta - iskustva hitne pomoći Zagreb
Nastavni zavod za hitnu medicinu Grada Zagreba

12:20 - 12:27

Lecher-Švarc V: Gerontološki i psihogerijatrijski aspekti palijativne medicine
Specijalistička psihijatrijska ordinacija, Zaprešić

12:28 - 12:35

Mardetko R: Centar za koordinaciju palijativne skrbi u Gradu Zagrebu
Ustanova za zdravstvenu njegu u kući

12:36 - 12:43	Vučica I: Procjena potreba za palijativnogerijatrijskom skrbi stanovništva splitsko-dalmatinske županije <i>Nastavni zavod za javno zdravstvo splitsko-dalmatinske županije, Split</i>	15:59 - 16:06	Božičević D: Procjena razina vitamina D u serumu kod gerijatrijske populacije hospitalizirane u specijalnoj bolnici za produženo liječenje Duga Resa <i>Specijalna bolnica za produženo liječenje Duga Resa</i>
12:44 - 12:59	Rasprava / Discussion / Diskussion	16:07 - 16:14	Župan A: Suradnja institucija i njihova umreženost kao odgovor na potrebe starijih osoba u socijalnom riziku / <i>Ustanova Dobri dom Grada Zagreba</i>
13:00 - 14:00	Zajednički buffet ručak Get Together Lunch - Buffet / Gemeinsames Mittagessen - warmes Büfett	16:15 - 16:35	Rasprava / Discussion / Diskussion
	Moderatori / Chairpersons / Moderatoren: Bogdanović N, Pezelj Duliba D, Mravak S	16:36 - 17:00	Stanka za kavu ili čaj, izložba i obilazak postera Coffee or Tea Break, Exhibition and Poster Presentation Kaffe oder Teepause, Ausstellung und Posterpräsentation
14:01 - 14:30	Prezentacija 5 najboljih postera (stručni žiri će odabrati 3 najbolja koja će biti nagrađena) / Top five poster presentations (expert committee will award the top three)		Moderatori / Chairpersons / Moderatoren: Šostar Z, Tomek-Roksandić S, Kolarić B
14:31 - 14:38	Despot Lučanin J: Suvremene istraživačke spoznaje u psihologiji starenja <i>Hrvatski studiji Sveučilište u Zagrebu</i>	17:01 - 17:08	Radovanović S: Growing old in safety and in the comfort of eco-smart homes: „Silver market“ opportunities <i>Central European Initiative (CEI), Trieste</i>
14:39 - 14:46	Akrap A: E-vodič „Zdrava radna mjesta za sve uzraste“ <i>Zavod za unaprjeđivanje zaštite na radu</i>	17:09 - 17:16	Krajnc A: Aging society is not the threat but the privilege of development <i>Slovenian Third Age University, Ljubljana, Slovenia</i>
14:47 - 14:54	Bogdanović N: Gerijatrija zdravstvena i socijalna skrb multimorbidnog pacijenta / <i>University Hospital Oslo, Norway</i>	17:17 - 17:24	Pokos N: Portret starenja u Hrvatskoj iz socio-demografske perspektive <i>Institut društvenih znanosti Ivo Pilar</i>
14:55 - 15:02	Nikolac N: Referentne vrijednosti u gerijatrijskoj populaciji <i>Klinički zavod za kemiju, KBC Sestre milosrdnice, Zagreb</i>	17:25 - 17:32	Primorac Dragan: Personalizirana medicina u gerijatriji <i>Međunarodni institut za forenziku</i>
15:03 - 15:10	Knežević B: Ageizam i preventivne aktivnosti u Europi / <i>KBC Zagreb</i>	17:33 - 17:40	Bilajac L: Kako osobe starije životne dobi žive danas i što mogu očekivati sutra - projekt Urban health centre Europe (UHCE) <i>Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci</i>
15:11 - 15:18	Vrban I: Iskustva starijih osoba s dobnom diskriminacijom unutar zdravstvenog sustava / <i>Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i>	17:41 - 17:48	Veronek J: Utjecaj društvenih struktura na status starijih osoba u obitelji <i>Sveučilište Sjever, Sveučilišni centar Varaždin, Varaždin</i>
15:19 - 15:26	Goluža V: Empatija u službi dostojanstva starijih osoba <i>Dom za starije osobe Ksaver, Zagreb</i>	17:49 - 17:56	Banov K: Čemu se nadaju stariji roditelji i kako se zbog toga osjećaju? Odnos privrženosti, očekivanja o brizi i zadovoljstva životom u trećoj dobi <i>Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet Rijeka</i>
15:27 - 15:34	Nikić M, Cvek A: Primjer dobre prakse u duhovnoj skrbi za starije <i>Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove</i>	17:57 - 18:04	Jasić I: Stavovi školske djece prema starijim osobama <i>Zdravstveno veleučilište Zagreb</i>
15:35 - 15:42	Pozaić V: Eutanazija nikada u starijih <i>Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove</i>	18:05 - 18:20	Provjera znanja o osnovama iz gerontologije - testovi: • Test / Skala o značenju Vašeg stava o starijoj osobi • Test znanja o starenju i starosti • Test / Gerijatrijska skala depresije
15:43 - 15:50	Zavidić T: Pacijenti starije životne dobi i njihove navike u središnjoj Istri <i>Istarski domovi zdravlja Pazin</i>		
15:51 - 15:58	Ivanković D: Gerontološki centar Vila Trapp Pula <i>Dom za starije osobe Alfredo Štiglic, Pula</i>		

- Test znanja o Alzheimerovoj bolesti i drugim demencijama
  - Test znanja o smjernicama za prehranu osoba starije dobi
  - Test poremećaja mokrenja
  - Test znanja o osnovama dekubitusa u gerijatrijskih bolesnika
  - Test znanja za prepoznavanje nasilja nad starijom osobom u obitelji
- Anonimno ispunjavanje Ankete o uspješnosti** 3. hrvatskog gerontološkog i gerijatrijskog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem (www.stampar.hr/gerontologija; www.gerontology2016.com)

18:21 - 18:45

Rasprava i zaključci kongresa*Discussion and conclusion**Diskussion und Ergebnis***Završetak Kongresa / Congress Closing / Schluß**

POSTERI

POSTERS / POSTER

- Tomek-Roksandić S**, Kolarić B, Šostar Z, Duraković Z, Reiner Ž, Krznarić Ž, Ljubičić M, Šitum M, Katić M, Fortuna V, Katalinić-Janković V, Predavec S, Penava-Šimac M, Huić M, Balenović A, Laušin V, Durut-Beslač D, Glibotić Kresina H, Smoljanović M, Smoljanović A, Tomasović Mrčela N, Popok I, Lukić M, Maltarić M, Mravak S, Sajko D, Lovrić K: NAJVEĆI IZAZOV 21. STOLJEĆA - DEMOGRAFSKO STARENJE I U HRVATSKOJ
- Kolarić B**, Tomek-Roksandić S, Šostar Z, Tomasović Mrčela N, Lukić M, Glibotić Kresina H, Benjak T, Smoljanović A, Smoljanović M, Skoko-Poljak D, Predavec S, Maltarić M, Mravak S, Sajko D, Lovrić K, Meštrić S: SLUŽBA ZA JAVNOZDRAVSTVENU GERONTOLOGIJU NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO „DR. ANDRIJA ŠAMPAR“ - REFERENTNI CENTAR MINISTARSTVA ZDRAVSTVA RH ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA STARIJIH OSOBA
- Mimica N**, Žakić Milas D, Milas G, Gradiški IP, Pavlović M: ANALIZA PREŽIVLJENJA, POKAZATELJI KAKVOĆE ŽIVOTA I ZDRAVLJA U SUDIONIKA STUDIJE O KRONIČNIM BOLESTIMA U HRVATSKOJ (PETOGODIŠNJE PREŽIVLJENJE)
- Ninić Z**: KAMPANJA "STOP NASILJU NAD STARIJIMA"
- Dumbović N**, Šimec M, Lacković E, Volarić N: VOLONTIRANJE AKTIVNO STARENJE
- Kartelo Pintarić G**: UTJECAJ DUHOVNOSTI I RELIGIOZNOSTI NA DEPRESIVNOST KOD OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI SMJEŠTENIH U INSTITUCIJI
- Rusac S**, Štambuk A, Skokandić L: OBITELJSKI NJEGOVATELJI STARIJIH OSOBA S OBZIROM NA VRSTE BOLESTI I OBILJEŽJA SKRBI
- Petrić A**, Čosić Dukić J: JAVNOZDRAVSTVENE AKCIJE PROMICANJA ZDRAVOG AKTIVNOG STARENJA I PREVENCIJE BOLESTI KOD OSOBA U DOBI OD 65 I VIŠE GODINA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI 2014./2015
- Čakić Kuhar S**: ORGANIZACIJA CJELOVITE SKRBI ZA STARIJE OSOBE NA LOKALNOM NIVOU - POREČKO ISKUSTVO
- Greš A**, Radovančević Lj: UTJECAJ KREATIVNIH AKTIVNOSTI NA DUŽINU ŽIVOTA
- Peršić S**, Štefančić S, Maver M, Čelebić A: USPOREDBA USPJEHA TERAPIJE TOTALNIM PROTEZAMA RETINIRANIM MINI IMPLANTATIMA I IMPLANTATIMA STANDARDNIH DIMENZIJA
- Devčić-Jeras A**, Matanović-Stojanović S: STJECANJE ZNANJA O PRIMJENI ISO NORMI ZA SUSTAVE UPRAVLJANJA KAO POTICAJ ZA DOŽIVOTNO UČENJE
- Marić Bajš M**, Puljak A: PREVENTIVNI PREGLEDI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U OBITELJSKOJ MEDICINI U GRADU ZAGREBU
- Jurković I**, Kudumija Slijepčević M: PATOLOGIJA GOVORA I GREŠKE U PROCJENI KOGNITIVNOG OŠTEĆENJA DEMENTNIH BOLESNIKA
- Meštrović T**, Neuberg M, Kozina G, Profozić Z: HIGH RELATIVE PREVALENCE OF LOW-RISK/ HIGH-RISK HPV CO-INFECTION IN CROATIAN WOMEN OLDER THAN 65 YEARS OF AGE AND ITS PUBLIC HEALTH IMPLICATIONS
- Krapac L**, Nikšić BN, Stamenković T: HOLISTIČKI PRISTUP LIJEČENJU BOLNIH SINDROMA KRALJEŽNICE STARIJIH OSOBA U POLIKLINICI "NADO"
- Šegović S**: ENDODONTSKA TERAPIJA KOD PACIJENATA STARIJE DOBI U POSTUPKU PRIPREME ZA VALVULOPLASTIKU
- Balorda Lj**, Balorda A: KRETANJE BROJA OBOLJELIH I UMRLIH OD ŠEĆERNE BOLESTI U ZADARSKOJ ŽUPANIJI - MOGUĆNOSTI PRIMJENE FINDRISC UPITNIKA ZA PROCJENU RIZIKA ZA ŠEĆERNU BOLEST TIPA 2
- Apostolovski D**, Grubišić-Juhas V: ODJEL ZA DEMENCIJE U DOMU ZA STARIJE OSOBE ALFREDO ŠTIGLIĆ PULA
- Benjak T**, Škes M, Štefančić V, Draušnik Ž, Bagarić Krakan L: TREBA LI HRVATSKA REGISTAR ZA DEMENCIJE I KAKO GA OSNOVATI?
- Zažina V**, Ostrež J, Tomašić T: FIZIKALNA TERAPIJA U KUĆI BOLESNIKA NAKON UGRADNJE ENDOPROTEZE KUKA-PRIKAZ SLUČAJA
- Živoder I**, Županić M: SOCIJALNI I KULTURNO-ANTROPOLOŠKI PRISTUP FENOMENU KORIŠTENJA
- Matić V**: STRES KOD STARIJIH OSOBA
- Šantek V**, Njegovan Zvonarević T, Pulić E, Šimunović D: RADNO TERAPIJSKE STRATEGIJE I INTERVENCIJE KOD OBOLJELIH OD ALZHEIMEROVE BOLESTI
- Njegovan Zvonarević T**, Šantek V, Pulić E, Šimunović D: PREVENCIJA I PROMOCIJA ZDRAVLJA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI IZ PERSPEKTIVE RADNIH TERAPEUTA

26. **Ružić L**, Njegovan Zvonarević T:
RADNO TERAPIJSKE STRATEGIJE U PREVENCIJI PADOVA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI
27. **Radašević H**, Jelušić S, Meštrić A, Kender K, Resanović B:
UTJECAJ INTENZITETA TJELESNE AKTIVNOSTI NA INDEKS TJELESNE MASE I POSTOTAK TJELESNE MASTI U STARIJOJ DOBI
28. **Moslavac A**, Škes M:
UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA STARIJIH OSOBA U REHABILITACIJI OBOLJELIH OD SENILNE MAKULARNE DEGENERACIJE PRIMJENOM TRENINGA EKSCENTRIČNOG GLEDANJA
29. **Duh L**, Mihalić V, Božičević D, Ožvald I: PREHRANA KOD OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI
30. **Tomašić V**, Lerotić I, Pavić T, Budimir I, Baršić N, Stojsavljević S:
PERCUTANEOUS ENDOSCOPIC GASTROSTOMY - A SINGLE CENTER EXPERIENCE
31. **Popović B**, Radošević Quadranti N, Baričev Novaković Z:
PROPISIVANJE BENZODIAZEPINA U STARIJIH OSOBA
32. **Lucijanić J**, Hanževački M: NJEGOVATELJI OSOBA OBOLJELIH OD DEMENCIJE, NEDOVOLJNO PREPOZNATA RIZIČNA SKUPINA
33. **Mikšić Š**, Fadiga V, Juranić B:
PRIMJER DOBRE PRAKSE UDRUGA ZA PSIHOSOCIJALNE POTREBE AMADEA ĐAKOVO
34. **Škes M**, Lang Morović M:
ULOGA EDUKACIJSKOG REHABILITATORA U SKRBI ZA OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI
35. **Orban M**, Kušan Jukić M, Bekić M:
PRIKAZ RADA SAVJETOVALIŠTA ZA PSIHOGERIJATRIJU NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO „DR. ANDRIJA ŠTAMPAR“
36. **Maltarić M**, Vranješ H, Tomek-Roksandić S: TRENDOVI U POPULACIJSKIM KRETANJIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ I GRADU ZAGREBU 2001.-2011.
37. **Jelavić M**, Tešić V, Kosanović Ličina ML:
TRENDOVI INCIDENCIJE I SMRTNOSTI RAKA DOJKE U GRADU ZAGREBU, ZA ŽENE U DOB 65+, U RAZDOBLJU 2002. – 2013. GODINE
38. **Morović S**: THE ROLE OF ARTERIAL STIFFNESS IN ASSESSMENT OF COGNITIVE DECLINE
39. **Ćatović Dina**, Komar D, Ugljen A, Ćatović DŽ: FIKSNOPROTETSKA TERAPIJA FRAKTURE GORNJEG PRVOG INCIZIVA U 94 GODIŠNJE PACIJENTICE
40. **Ćatović Džana**, Komar D, Ugljen A, Ćatović D:
ORALNA REHABILITACIJA U 75 GODIŠNJEG PACIJENTA
41. **Štefančić V**, Draušnik Ž, Benjak T, Mihel S:
PREVALENCIJA INVALIDITETA OSOBA U DOBI 65+ U REPUBLICI HRVATSKOJ
42. **Ćoso B**, Mavrinac S:
POVEZANOST ZNANJA O DEMENCIJI I PERCIPIRANE KOMPETENTNOSTI RADA S DEMENTNIM KORISNICIMA KOD ZAPOSLENIKA DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE
43. **Bonetti L**, Vitas N: PROFIL ISHODA REHABILITACIJE SLUŠANJA (PIRS) - PRIJEDLOG PROJEKTA SVEOBUHVAATNOG PRAĆENJA ISHODA REHABILITACIJE SLUŠANJA U SVRHU POVEĆANJA KVALITETE ŽIVOTA OSOBA OŠTEĆENOG SLUHA I OPTIMIZACIJE TROŠKOVA REHABILITACIJE SLUŠANJA
44. **Prga I**, Leppée, Čulig J: ADHERENCIJA PREMA MEDIKACIJI KOD STARIJIH BOLESNIKA S ARTERIJSKOM HIPERTENZIJOM
45. **Mihel S**, Benjak T, Draušnik Ž, Štefančić V:
SKRB O OSOBAMA KOJE BOLUJU OD ALZHEIMEROVE BOLESTI
46. **Mravak S**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Tomasović Mrčela N, Lukić M, Meštrić S, Maltarić M, Lovrić K, Sajko D: GERONTOLOŠKO - JAVNOZDRAVSTVENI MENADŽMENT
47. **Mravak S**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Tomasović Mrčela N, Lukić M, Meštrić S, Maltarić M, Lovrić K, Sajko D:
DINAMIČKI SUSTAV E-UČENJA U PRIMJENI EDUKACIJE IZ JAVNOZDRAVSTVENE GERONTOLOGIJE
48. **Maltarić M**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Pavić T, Tomasović Mrčela N, Popek I, Mravak S, Lukić M, Lovrić K, Meštrić S, Hlatki Matijević S, Durut-Beslač D : ZNAČENJE PRAĆENJA I EVALUACIJE STANJA UHRANJENOSTI GERONTOLOŠKOG I GERIJATRIJSKOG OSIGURANIKA
49. **Kovač Z**, Vučinić D, Simonić-Kocijan S, Uhač M:
IMPLANTOPROTETSKA TERAPIJA U STARIJOJ ŽIVOTNOJ DOBI
50. **Lazić V**, Balenović A, Gluščević A, Kašuba Lazić Đ: EUROPSKO PARTNERSTVO ZA INOVACIJE U PODRUČJU AKTIVNOG I ZDRAVOG STARENJA (EIP-AHA) — REFERENTNO MJESTO GRAD ZAGREB
51. **Maltarić M**, Tomek-Roksandić S, Bošnjir J, Kolarić B, Vranešić Bender D, Smolej-Narančić N, Krznarić Ž, Tomasović Mrčela N, Pavić T, Popek I, Lukić M, Mravak S, Lovrić K, Meštrić S, Hlatki Matijević S:
PREHRAMBENGERONTOLOŠKE NORME ZA JELOVNIKE U DOMU ZA STARIJE I GERONTOLOŠKOM CENTRU
52. **Kolarić B**, Tomek-Roksandić S, Šostar Z, Tomasović Mrčela N, Maltarić M, Benjak T, Meštrić S, Štefančić V, Mravak S, Sajko D, Lukić M, Lovrić K, Popek I:
SPOLNA DIFERENCIJACIJA PO OČEKIVANOM TRAJANJU ŽIVOTA
53. **Znika M**, Tomek Roksandić S, Telebuh M, Brumnić V: FIZIOTERAPEUTSKA INTERVENCIJA U POBOLJŠANJU KONTROLE BALANSA I PREVENCIJI PADOVA KOD OSOBA TREĆE ŽIVOTNE DOBI
54. **Puljak A**, Bajs Marić M, Polić-Vižintin M: PROMICANJE ZDRAVLJA I STARIJA ŽIVOTNA DOB
55. **Marasović Šušnjara I**, Smoljanović M, Smoljanović A, Vučica I: GERONTOLOŠKA-JAVNOZDRAVSTVENA DJELATNOST U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI

56. **Tomek-Roksandić S**, Kolarić B, Šostar Z, Lipovščak M, Tomasović Mrčela N, Maltarić M, Meštrić S, Mravak S, Lukić M, Sajko D, Lovrić K, Popek I, Benjak T, Štefančić V, Katalinić-Janković V, Predavec S, Skoko-Poljak D: POTENCIJALNO IZGUBLJENE GODINE ŽIVOTA ZBOG PRERANE SMRTNOSTI, HRVATSKA, 2013. I 2014. G.
57. **Mravak S**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Tomasović Mrčela N, Lukić M, Meštrić S, Maltarić M, Lovrić K, Sajko D: DIGITALNA EKONOMIJA U GERONTOLOGIJI PUTEV GEROS/CEZIHA
58. **Kaliterna Lipovčan Lj**, Brajša-Žganec A: GERONTOTEHNOLOGIJA - INOVACIJSKE TEHNOLOGIJE U SKRBI ZA STARIJE
59. **Sajko M**, Možanić J: PROCJENA, SKRB I EVALUACIJA ZDRAVSTVENE NJEGE U DOMU ZA STARIJE OSOBE KROZ E-DOKUMENTACIJU
60. **Štirjan Marković G**, Jelkovic N, Cetinić I: BOLNIČKO LIJEČENJE PALIJATIVNIH GERIJATRIJSKIH BOLESNIKA-PRIMJER IZ PRAKSE
61. **Mašanović M**, Džono Boban A: HOSPITALIZACIJE STARIJIH OSOBA ZBOG OZLJEDA U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI 2003.-2015.
62. **Poljak D**, Sajko M: ZNANJE STUDENATA SESTRINSTVA O STARIJIM OSOBAMA
63. **Herc M**, Telebuh M, Titan M: KINEZIOTERAPIJOM DO BOLJE RAVNOTEŽE KOD STARIJIH OSOBA
64. **Jerončić Tomić I**, Mulić R, Smoljanović M, Vučica I: GDJE JE NESTAO MEDITERAN?! USPOREDBA SMRTNOSTI OSOBA DOBI ≥ 65 GODINA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI SA SMRTNOSTI U HRVATSKOJ I MEDITERANSKIM ZEMLJAMA EUROPE
65. **Vrabec B**, Županić M: OBLICI SKRBI STARIJIH LJUDI KROZ GRUPNI RAD U ZAJEDNICI
66. **Jukić Peladić N**, Venturini C, Giorgini N, Fagnani D, Sparvoli D, Cola C, Basile R, Bartoloni L, Orlandoni P: THE ASSESMENT OF DYSPHAGIA AND ITS NUTRITIONAL IMPLICATIONS AMONG ELDERLY IN DIFFERENT SETTINGS
67. **Voivoda Stančić C**, Šišović GH, Kaštelan A: PSIHIJATRIJSKE INTERVENCIJE U DOMU ZA STARIJE OSOBE U BUZETU
68. **Radović J**, Rončević-Gržeta I, Ružić K, Pavešić Radonja A, Rebić J: KVALITETA ŽIVOTA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI
69. **Tomasović Mrčela N**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Mravak S, Lukić M, Maltarić M, Lovrić K, Sajko D, Meštrić S: ZNAČENJE PALIJATIVNOGERIJATRIJSKE SKRBI
70. **Popek I**, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Tomasović Mrčela N, Maltarić M, Lukić M, Mravak S, Sajko D, Lovrić K, Meštrić S: FUNKCIONALNA ONESPOSOBLJENOST OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U HRVATSKOJ
71. **Mravak S**, Njegovan Zvonarević T, Tomek-Roksandić S, Kolarić B, Lovrić K, Lukić M, Maltarić M, Meštrić S, Tomasović Mrčela N, Sajko D: USPOREDBA DUGOROČNIH OBLIKA SKRBI ZA STARIJE OSOBE – SAD, JAPAN, NIZOZEMSKA, REPUBLIKA HRVATSKA
72. **Polić-Vižintin M**, Marić Bajs M, Šostar Z, Racz A, Knez K: JAVNOZDRAVSTVENA PROCJENA ZDRAVSTVENIH POTREBA STANOVNIŠTVA STARIJE DOBI U GRADU ZAGREBU NA TEMELJU KORIŠTENJA OBITELJSKE MEDICINE U 2015. GODINI
73. **Maver Bišćanin M**, Pažin B, Štefančić S, Klaić B: ORALNA PROTETSKA REHABILITACIJA U RANIJOJ STAROSTI
74. **Kranjčić J**, Komar D, Čelebić A, Peršić S, Vojvodić D: INFORMIRANOST NOSITELJA POTPUNIH PROTEZA O DENTALNIM IMPLANTATIMA
75. **Kuliš D**, Klaić B, Klemenčić M, Forto JS, Pažin B: OBAVEZNI PREGLED I SANACIJA USNE ŠUPLJINE U STARIJOJ ŽIVOTNOJ DOBI
76. **Pažin B**, Klaić B, Klemenčić M, Kuliš D, Maver Bišćanin M, Domić T: MODERNA ENDODONCIJA U TREĆOJ ŽIVOTNOJ DOBI
77. **Blažić Potočki Z**, Šepić Matanović BM, Molnar M: KARCINOM SKVAMOZNIH STANICA USNE ŠUPLJINE IZAZVAN IRITACIJOM DENTALNE PROTEZE U STARIJEG PACIJENTA-PRIKAZ SLUČAJA
78. **Šepić Matanović BM**, Blažić Potočki Z, Molnar M: PACIJENTI TREĆE ŽIVOTNE DOBI U ORDINACIJI ORALNE MEDICINE STOMATOLOŠKE POLIKLINIKE ZAGREB
79. **Markov A**, Jezerac I, Nikšić BN, Krapac L: COMPLEMENTARY MEDICAL APPROACH IN THE THERAPY OF DISORDERS OF LOCOMOTOR SYSTEM AT/OFF PEOPLE IN MARKOV HOTEL MURTER/NADO CENTER MURTER
80. **Vajagić M**, Cesarec A, Meštović Špoljar J: ANALIZA SLUČAJEVA HOSPITALIZACIJA OSIGURANIH OSOBA STARIJIH OD 65 GODINA U 2015. GODINI
81. **Dlesk Božić J**, Dajak L, Vlašić A: GERONTOTEHNOLOGIJA
82. **Radovančević Lj**, Lecher-Švarc V: STAROST NIJE BOLEST
83. **Momčilović B**, Prejac J, Višnjević V, Mimica N: ČOVJEKOV ŽIVOTNI VIJEK KAO SLUČAJNOST I IZVJESNOST
84. **Lecher-Švarc V**, Radovančević Lj: RAZMATRANJA O ODNOSIMA BOLESTI I PROCESA STARENJA
85. **Duraković D**: STALNA MENTALNA AKTIVNOST U AKTIVNOM ZDRAVOM STARENJU
86. **Kovačić A**, Čokić M: GERONTOSTOMATOLOGIJA - PRIMJER DOBRE PRAKSE
87. **Kolarić B**, Tomek-Roksandić S, Šostar Z, Perko G, Benjak T, Predavec S, Katalinić-Janković V, Ljubičić M, Stavljenić-Rukavina A, Mravak S, Tomasović Mrčela N, Lukić M, Maltarić M, Sajko D, Meštrić S, Lovrić K: HODOGRAM NAJSLOŽENIJIH POSLOVA I ZADAĆA GERONTOLOŠKO JAVNOZDRAVSTVENE DJELATNOSTI REFERENTNOG CENTRA MZ RH ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA STARIJIH OSOBA

KONGRESNE INFORMACIJE / GENERAL INFORMATION

MJESTO ODRŽAVANJA / CONGRESS VENUE

Grand Hotel Adriatic, Opatija, Hrvatska / Croatia

STRUČNI PROGRAM / SCIENTIFIC PROGRAM

Kongres osigurava plenarna predavanja, usmena izlaganja, rasprave, okrugle stolove, prezentacije postera.

The Congress is organized in a form of plenary sessions, oral presentations, discussions, round tables, and poster presentations.

UPUTE ZA PREDAVAČE / INSTRUCTIONS FOR SPEAKERS

Usmeno izlaganje može biti na hrvatskom, engleskom ili njemačkom jeziku. Izlaganja na engleskom i njemačkom jeziku će se paralelno projicirati i na hrvatskom jeziku, a rasprave će se konsekutivno prevoditi.

Oral presentation can be in Croatian, English or German. Presentations in English and German will have parallel projections in Croatian, and all discussions will have consecutive translation.

Usmena izlaganja / Oral Presentations

- strana pozvana izlaganja: **12-15 min** / *Foreign Plenary Lectures: 12-15 min*
- domaća pozvana izlaganja: **12-15 min** / *Domestic Plenary Lectures: 12-15 min*
- ostala usmena izlaganja: **7 min** / *Other Oral Presentations: 7 min*

Medij s predavanjem molimo predati **najmanje 1 sat prije** termina predavanja tehničaru Kongresnog servisa u dvorani za pripremu predavanja.

Presentations should be handed in to the Congressional service technician in the preparation room at least one hour prior to the lecture.

Upućujemo najljepšu zamolbu uvažanim predavačima za pridržavanje vremena određenog za usmena izlaganja zahtjevnog programa prestižnog 3. hrvatskog gerontološkog i gerijatrijskog kongresa.

We kindly ask the distinguished speakers to adhere to the proposed time for oral presentations of the demanding congress agenda.

Izlaganje postera / Poster Presentations

Posteri će biti izloženi na panoima u kongresnom prostoru tijekom cijelog trajanja Kongresa. Poster se donose osobno i predaju na Kongresnom desku. Materijal za postavljanje postera osigurava Kongresni servis.

Posters will be displayed in the congress area on poster panelling during all days of the Congress. The authors should bring their posters in person and hand them in at the registration desk. Supplies for mounting posters will be provided by the Congressional Service.

Stručni žiri odabrat će pet najboljih postera čiji autori će imati mogućnost prezentacije u kongresnoj dvorani. Nakon toga, autori tri najbolje poster prezentacije dobit će vrijedne nagrade.

The expert committee will select the top five posters for presentation in the congress hall. The best three posters will receive notable prizes.

PRIJAVA NA KONGRESU / REGISTRATION AT THE CONGRESS

Sudionici se prijavljuju na registracijskom desku od utorka 15. studenoga do četvrtka 17. studenoga sukladno vremenu navedenom u programu.

The participants may register at the registration desk from Tuesday, November 15 through Thursday, November 17 as stated in the agenda.

KOTIZACIJE / REGISTRATION FEES

SUDIONICI / PARTICIPANTS	Kotizacija / Registration fee
Doktori medicine, specijalisti i drugi stručnjaci (socijalni radnici, psiholozi...) <i>Medical doctors, specialists and other experts (social workers, psychologists...)</i>	1.800,00 kn € 245,00
Članovi Hrvatskog društva za gerontologiju i gerijatriju <i>Croatian Society for Gerontology and Geriatrics members</i>	1.500,00 kn € 205,00
Medicinske sestre i zdravstveni djelatnici drugih stručnih profila (VŠS i SSS) <i>Nurses, medical technicians and health workers of other professional profiles (high school and college education)</i>	900,00 kn € 125,00
Specijalizanti i poslijediplomanti <i>Residents and postgraduates</i>	500,00 kn € 70,00
Studenti, umirovljeni liječnici, ostali umirovljeni stručnjaci drugih profila koji se bave ili su se bavili zaštitom zdravlja starijih osoba* <i>Students, retired medical doctors, retired experts in other fields who work or have worked in protection of health of older people*</i>	Oslobodeni kotizacije <i>Free of charge</i>
Predstavnici farmaceutskih i medicinskih tvrtki koje izlažu na Kongresu (sponzori i izlagači) <i>Exhibiting company staff</i>	900,00 kn € 125,00

PDV uključen u cijene. / VAT included in the prices above.

Kotizacija uključuje: / Registration fee includes:

- nazočnost stručnom programu na mjestima usmenih izlaganja, poster prezentacija i izlagačkih prostora / *admission to all congress sessions, poster and exhibition areas*
- kongresne materijale: Glavni program, Knjigu sažetaka u Suplementu Liječničkog vjesnika, DVD s 10. gerontološkom knjigom RC MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba: **Gerontološkojavnozdravstveni pokazatelji zaštite zdravlja starijih osoba u Hrvatskoj i Gradu Zagrebu (2014. - 2016. g. / popisna 2011. g.)** / *congress materials: Main Program, Book of Abstracts in the Supplement of "The Journal of the Croatian Medical Association", DVD with the 10th Gerontological book of the Referral Center of the Ministry of Health of the Republic of Croatia for Health Care of the Elderly: **Gerontological and public health indicators of health care of the elderly in Croatia and the City of Zagreb (2014-2016 / listed in 2011)***
- kongresni ruksak / *congress backpack*
- nazočnost na: svečanom otvaranju, tri zajednička ručka, stankama za kavu ili čaj, kino predstavi, kazališnoj predstavi / *admission to the Opening ceremony, coffee or tea breaks, three lunches, movie projection, theatre show*

* Kotizacija uključuje: / Registration fee includes:

- nazočnost stručnom programu na mjestima usmenih izlaganja, poster prezentacija i izlagačkih prostora / *admission to all congress sessions, poster and exhibition areas*
- kongresne materijale: Glavni program, Knjigu sažetaka u Suplementu Liječničkog vjesnika, DVD s 10. gerontološkom knjigom RC MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba: **Gerontološkojavnozdravstveni pokazatelji zaštite zdravlja starijih osoba u Hrvatskoj i Gradu Zagrebu (2014. - 2016. g. / popisna 2011. g.) / congress materials: Main Program, Book of Abstracts in the Supplement of "The Journal of the Croatian Medical Association", DVD with the 10th Gerontological book of the Referral Center of the Ministry of Health of the Republic of Croatia for Health Care of the Elderly: **Gerontological and public health indicators of health care of the elderly in Croatia and the City of Zagreb (2014-2016 / listed in 2011)****

Na registracijskom mjestu kotizacija se može platiti isključivo gotovinom.
Only payment in cash will be accepted at the registration.

Nakon **15. rujna 2016.** nije moguć povrat uplaćene kotizacije
No refund after September 15, 2016.

SLUŽBENI JEZICI / OFFICIAL LANGUAGES

Službeni jezik kongresa je hrvatski. Izlaganja na engleskom i njemačkom jeziku će se paralelno projicirati i na hrvatskom jeziku, a rasprave će se konsektivno prevoditi.
The official language is Croatian. Presentations in English and German will have parallel projection in Croatian, and all discussions will have consecutive translation.

SLUŽBENE OZNAKE / OFFICIAL BADGES

Svi će sudionici s plaćenom kotizacijom prilikom prijave dobiti službenu oznaku Kongresa, koju su, radi prepoznavanja i pristupa kongresnim zbivanjima, obvezni nositi u vrijeme trajanja Kongresa.
All participants receive their name badges at the registration desk and are kindly asked to wear their name badge for admission to the official scientific programme and exhibition.

VREDNOVANJE I POTVRDA O SUDJELOVANJU / CERTIFICATE OF ATTENDANCE

- Temeljem Pravilnika o trajnom usavršavanju Hrvatske liječničke komore, sudjelovanje liječnika na Kongresu vrednovat će se s 15 bodova za predavače i s 10 bodova za slušače.
- Sudjelovanje medicinskih sestara/tehničara na Kongresu vrednovat će se sukladno Pravilniku o trajnom usavršavanju Hrvatske komore medicinskih sestara.
- Sudjelovanje zdravstvenih radnika na Kongresu vrednovat će se sukladno Pravilniku o trajnom usavršavanju Hrvatske komore zdravstvenih radnika.
- Sudjelovanje socijalnih radnika na Kongresu vrednovat će se sukladno Pravilniku o trajnom usavršavanju Hrvatske komore socijalnih radnika.
- Sudjelovanje fizioterapeuta na Kongresu vrednovat će se sukladno Pravilniku o trajnom usavršavanju Hrvatske komore fizioterapeuta.
- Sudjelovanje psihologa na Kongresu vrednovat će se sukladno Pravilniku o trajnom usavršavanju Hrvatske psihološke komore.
- Potvrde o sudjelovanju će biti izdane svim sudionicima Kongresa, a bodovi se upisuju elektronički.
- *A Certificate of Attendance will be issued to all registered participants.*

IZLOŽBA / EXHIBITION

Za vrijeme trajanja Kongresa organizirana je izložba proizvoda farmaceutskih, medicinskih i ostalih interesnih tvrtki.
The exhibition of the pharmaceutical and medical products and related products will be organized in the congress area.

HOTELSKI SMJEŠTAJ / HOTEL ACCOMMODATION

Hotelski smještaj je organiziran u Grand Hotelu Adriatic prema posebnim kongresnim cijenama uz osobnu rezervaciju. Nakon popunjavanja osiguranih smještajnih kapaciteta, Grand Hotel Adriatic je primao rezervacije za smještaj u ostalim dogovorenim hotelima.
Hotel accommodation is organized in Grand Hotel Adriatic with special congressional prices. After fulfilling the capacity, Grand Hotel Adriatic will provide accommodation in other hotels nearby.

TAJNIŠTVO KONGRESA / CONGRESS SECRETARIAT

Referentni centar Ministarstva zdravstva RH za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ Referral Center of the Ministry of Health of the Republic of Croatia for Health Care of the Elderly, "Dr Andrija Štampar" Teaching Institute of Public Health

Tajništvo / Secretariat: Marica Lukić, Manuela Maltarić, Stela Mravak, Katharina Lovrić, Dalma Sajko, Sanja Meštrić, Goran Perko, Ivana Popek, Nada Tomasović Mrčela

Mirogojska 16, 10 000 Zagreb, Hrvatska / Croatia

Tel. / Phone: + 385 1 4696 164
E-mail: marica.lukic@stampar.hr
stela.mravak@stampar.hr
www.gerontology2016.com
www.stampar.hr/gerontologija

KONGRESNI SERVIS / CONGRESSIONAL SERVICE

Studio Hrg d.o.o.
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Tel. / Phone: +385 (0)1 6110 450, 6183 140
Faks / Fax: +385 (0)1 6110 452
E-mail: kongres@studiohrg.hr
www.studiohrg.hr

ZAHVALA / ACKNOWLEDGEMENT

Kongresni odbor zahvaljuje tvrtkama sponzorima i donatorima koje su sudjelovale na prestižnom **3. hrvatskom gerontološkom i gerijatrijskom kongresu s međunarodnim sudjelovanjem** te njegov stručni i društveni program učinili ostvarivim.

*The Congress Committee would like to express their gratitude to all participating company sponsors and donators who made the prestigious **3rd Croatian Congress on Gerontology and Geriatrics with international participation** and its scientific and social events possible.*

GLAVNI SPONZOR / GENERAL SPONSOR

**Abbott
Laboratories, S.A.**
OSTALI SPONZORI I DONATORI / OTHER SPONSOR AND DONORS

ALKALOID
 APLIKATA
 BAUERFEIND
 BELUPO
 DR PHARMA
 GRAD ZAGREB / *CITY OF ZAGREB*
 GRAND HOTEL ADRIATIC
 JGL
 JOHNSON & JOHNSON S.E.
 LJEKARNE DERIJANOVIĆ
 MEDICINSKA NAKLADA
 MILSING
 MYLAN EPD
 PAUL HARTMANN
 SANOFI-AVENTIS CROATIA
 STOMA MEDICAL
 TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA OPATIJA / *OPATIJA TOURIST BOARD*
 VITACER

MEDIJSKI POKROVITELJ / MEDIA SPONSOR**MEDIX**

Specijalizirani medicinski dvomjesečnik / Specialized medical bimonthly magazine

**MEDIJSKI
POKROVITELJ**

PROSURE®

POKRENITE BORBU.

NEDOSTATAK
APETITA

UPALJENA
USTA I/ILI
GRLO

PROMIJENJEN
OKUS HRANE

MUČNINA
TIJEKOM
KONZUMACIJE
HRANE

5
OKUSA

Banana
Čokolada
Kava
Naranča
Vanilija

SAMO ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE
Abbott Laboratories d.o.o. | Koranska 2 | 10000 Zagreb | t. 01 23 50 510 | f. 01 24 41 334

life. to the fullest.

AKTIVNO ZDRAVO PRODUKTIVNO STARENJE ACTIVE HEALTHY PRODUCTIVE AGEING

GERONTOLOŠKI POSTULATI / GERONTOLOGIC POSTULATES

NA STARIJIMA SVIJET OPSTAJE, A NA MLADIMA OSTAJE. (Akademik M. Pećina)
ON SENIORS THE WORLD SURVIVES, ON THE YOUTH IT REMAINS.

STAROST NIJE BOLEST.
OLDNESS IS NOT A SICKNESS.

STAROST SE AKTIVNO ŽIVI, A NE PASIVNO PROŽIVLJAVA.
OLD AGE OUGHT TO BE ACTIVE LIVING, NOT THE PASSIVE SURVIVING.

KALENDARSKA STAROST NE ODGOVARA BIOLOŠKOJ STAROSTI.
THE CALENDAR OLDNESS IS NOT BIOLOGICAL OLDNESS.

ZDRAV JE ČOVJEK NAJČEŠĆE I SRETAN ČOVJEK, A POVEZANOST TIH POJMOVA
NAJIZRAZITIJA JE U STAROSTI.
A HEALTHY MAN IS GENERALLY A HAPPY MAN, OLD AGE PROVES IT IN THE BEST WAY.

KAKVA MLADOST TAKVA I STAROST.
LIKE YOUTH, LIKE OLD AGE.

TKO MLAD PREZIRE STAROST BIT ĆE I SAM PREZREN KADA OSTARI.
THE YOUNG WHO DESPISE THE OLD AGE WILL BE DESPISED WHEN THEY GROW OLD.

KAKO SE TI DANAS ODNOSIŠ PREMA STARIJIMA, TAKO ĆE SE PREMA TEBI ODNOSITI
KADA OSTARIŠ.
*YOU WILL BE TREATED IN YOUR OLD AGE THE WAY YOU TREATED THE ELDERLY IN YOUR
YOUNG DAYS.*

GERIJARIJA - MEDICINSKA SPECIJALIZACIJA PO UEMS-u i u Hrvatskoj
(u trajanju od 5 godina, Pravilnik o Izmjenama i dopunama pravilnika o specijalističkom usavršavanu doktora
medicine NN 116/2015.)
(European Union of Medical Specialists)

Nakon prihvaćanja gerijatrije kao zasebne specijalizacije po UEMS-u u državama Europske
Unije osnovana je Gerijatrijska europska sekcija medicinskih specijalista 1997. godine.

Osnovni ciljevi europske gerijatrijske sekcije su:

- harmonizacija gerijatrijske struke u državama EU
- promocija kvalitete gerijatrijske i gerontološke djelatnosti u EU
- unapređivanje i osiguranje specijalizacije iz gerijatrije u svim državama EU
- akreditacija i stimulacija kontinuiranog gerijatrijskog profesionalnog razvoja u državama EU

EuroJGer Vol.7 (2005) No.4, 206-211

**HRVATSKE SMJERNICE
ZA PREHRANU OSOBA STARIJE DOBI, DIO I.***

CROATIAN GUIDELINES FOR NUTRITION IN THE ELDERLY, PART I*

DARIJA VRANEŠIĆ BENDER, ŽELJKO KRZNARIĆ, ŽELJKO REINER,
SPOMENKA TOMEK ROKSANDIĆ, ZIJAD DURAKOVIĆ, ANTOINETTE KAIČ-RAK
NINA SMOLEJ NARANČIĆ, JASNA BOŠNIR**

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO GRADA ZAGREBA
CENTAR ZA GERONTOLOGIJU
ZAGREB INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH
CENTER OF GERONTOLOGY
INSTITUT FÜR ÖFFENTLICHE GESUNDHEIT DER STADT ZAGREB
ZENTRUM FÜR GERONTOLOGIE

**GERONTOLOŠKO JAVNOZDRAVSTVENO-
STATISTIČKI POKAZATELJI ZA HRVATSKU
2004.-2006. GODINA**

GERONTOLOGICAL AND PUBLIC HEALTH INDICATORS
ANNUAL IN CROATIA 2004-2006
GERONTOLOGISCHES GESUNDHEITLICH-STAT.
INDIKATOREN FÜR KROATIEN 2004-2006

Sjedište Referentnog centra Ministarstva zdravstva i
Republike Hrvatske za zaštitu zdravlja starijih
Residence of the Referat Centre of the Ministry of Health and Social Care of the Old People

Zagreb, 2007./2008. godina
ISBN 978-953-6998-35-7

PLIVA

živjeti zdravo **aktivno produktivno starenje**

MEDICUS

Vol. 14 Br. 2 Zagreb, 2005. LUK 61 ISSN 1330-013X CODEN MEDCHH

**ZAŠTITA ZDRAVLJA STARIJIH OSOBA
HEALTH CARE FOR THE ELDERLY**

GOŠĆA UREDNICA
SPOMENKA TOMEK ROKSANDIĆ

175 Uvodnik
Spomenka Tomek-Roksandić

177 Zastupanje centara za gerontologiju i gerontoloških centara
Spomenka Tomek-Roksandić i sur.

195 Prevencija kardiovaskularnih bolesti
Z. Reiner, S. Begović, T. Babić, Ž. Reiner

205 Četiri javnozdravstvena problema
G. Perko i sur.

219 Prevencija, dijagnostika i liječenje
D. Vranešić Bender, Ž. Krznarić, Ž. Reiner

229 Gerontologija u Europi i Hrvatskoj
Lijana Katić, L. Lipošćanin i sur.

301 Kontrola i nadzor prehrane u domovima za starije osobe
Jana Šušter i sur.

305 Zdravstvena prava za starije osobe u RH
Suzana Roksandić i sur.

313

**Geriatric
Mental
Health
Care**

A Treatment Guide for Health Professionals

Gary J. Kennedy, MD

Centar za gerontologiju
Referentni centar Ministarstva zdravstva RH
za zaštitu zdravlja starijih osoba

**ČETIRI STUPNJA GERIJATRIJSKE ZDRAVSTVENE NJEGE
SA SESTRINSKOM DOKUMENTACIJOM
I POSTUPNIKOM OPĆE / OBITELJSKE MEDICINE
U DOMU ZA STARIJE OSOBE**

FOUR LEVELS OF GERIATRIC HEALTH CARE WITH DOCUMENTATION
FOR NURSES AND PROCEDURE GUIDE FOR GENERAL/FAMILY MEDICINE
PRACTITIONERS IN THE ELDERLY CARE HOMES
II. DOPUNJENO IZDANJE

Zagreb, 2012. godina

GERONTOLOGIJA

**XIII. gerontološki simpozij – značenje praćenja i
evaluacije stanja uhranjenosti starijih osoba**

U povodu Svjetskog dana zdravlja 20. travnja 2015. u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu održan je 13. gerontološki simpozij „Značenje praćenja i evaluacije stanja uhranjenosti starijih osoba“. Glavni nositelj sir je Referentni centar Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske za zaštitu zdravlja starijih osoba – Referentni centar za zdravstvenu gerontologiju i gerijatriju Hrvatskim društvom za gerijatriju HLZ-a, pri Hrvatskom društvu za gerijatriju „Zdravi grad“ Gradskog udruga za zdravlje Grada Zagreba, Gerontološki centar za zaštitu zdravlja starijih osoba i Akademija za gerijatriju i gerontologiju.

Gerontološki simpozij starijih osoba 2015. Zbog značaja koji se odnosi na predstavljeni materijal, ovaj je broj dodatno obilježen.

Alzheimer ist kein Schicksal

Rechtzeitig gezielt vorbeugen

Dr. Gary Small / Gigi Vorgan
GOLDMANN

Spomenka Tomek-Roksandić i suradnici: *Racionalizacija gerijatrijske potrošnje...*

Spomenka Tomek-Roksandić i suradnici*

**RACIONALIZACIJA GERIJATRIJSKE
POTROŠNJE – USTOPIVA GEROS-A
NEODVOJIVO POVEZANOG S CEZIH-OM**

Sažetak

Referentnog centra Ministarstva zdravlja RH za zaštitu zdravlja gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo u Zagrebu i Zavoda za gerontologiju i gerijatriju u Zagrebu